

Komparativna analiza financijskih izvještaja poduzeća Ravlić d.o.o.i Grupe Pivac

Bilandžić, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:729691>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-18**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Antonio Bilandžić

Sveučilišni prijediplomski studij poljoprivreda

Modul Agroekonomika

Komparativna analiza financijskih izvještaja poduzeća

Ravlić d.o.o. i Grupe Pivac

Završni rad

Osijek, 2024.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Antonio Bilandžić

Sveučilišni prijediplomski studij poljoprivreda

Modul Agroekonomika

Komparativna analiza financijskih izvještaja poduzeća
Ravlić d.o.o. i Grupe Pivac
Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. prof. dr. sc. Ljubica Ranogajec, mentor
2. prof. dr. sc. Jadranka Deže, član
3. prof. dr. sc. Ružica Lončarić, član

Osijek, 2024.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Sveučilišni prijediplomski studij poljoprivreda, modul Agroekonomika

Završni rad

Antonio Bilandžić

Komparativna analiza financijskih izvještaja poduzeća Ravlič d.o.o. i Grupe Pivac

Sažetak: U završnom radu je načinjena komparativna analiza financijskih izvještaja poduzeća Ravlič d.o.o. i Grupa Pivac kroz promatranje i analiziranje financijskih izvještaja. Temeljem istih izračunati su financijski pokazatelji odabranih poduzeća kako bi se došlo do zaključka o uspješnosti poduzeća. Analiza financijskih izvještaja odnosi se na horizontalnu i vertikalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka te financijskih pokazatelja uspješnosti i sigurnosti poduzeća. Financijska analiza je provedena za razdoblje od 2020. do 2022. godine.

Ključne riječi: financijski izvještaji, vertikalna i horizontalna analiza, financijski pokazatelji

20 stranica, 2 slike, 20 tablica, 10 literaturnih navoda

Završni rad je pohranjen: u Knjižnici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek.

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Agricultural Biotechnology Sciences Osijek
Undergraduate University Study Agriculture, course Agroecconomics

BSc Thesis

Comparative analysis of financial statements in companies Ravlič d.o.o. and Grupa Pivac

Summary: In the final paper, a comparative analysis of the financial statements of the company Ravlič d.o.o. and Pivac Gropu was made through observation and analysis of financial statements. Based on them, the financial indicators of the selected companies were calculated in order to reach a conclusion about the success of the company. The analysis of financial statements refers to the horizontal and vertical analysis of the balance sheet and profit and loss account, as well as financial indicators of the success and safety of the company. The financial analysis was carried out for the period from 2020 to 2022.

Keywords: Financial statements, vertical and horizontal analysis, financial indicators

20 pages, 2 figures, 20 tables, 10 references

BSc Thesis is archived in Library of Faculty of Agricultural Biotechnology Sciences Osijek and in digital repository of Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. MATERIJAL I METODE.....	2
3. REZULTATI I RASPRAVA	3
3.1. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja	5
3.2. Analiza financijskih pokazatelja sigurnosti i uspješnosti	13
3.2.1. <i>Pokazatelji likvidnosti</i>	14
3.2.2. <i>Pokazatelj zaduženosti</i>	15
3.2.3. <i>Pokazatelji aktivnosti</i>	16
3.2.4. <i>Pokazatelji ekonomičnosti</i>	17
3.2.5. <i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	18
4. ZAKLJUČAK	19
5. POPIS LITERATURE	20

1. UVOD

Komparativnom analizom financijskih izvještaja na primjeru Mesne industrije Ravlič d.o.o. i Mesne industrije Grupa Pivac nastojalo se analizirati dva poduzeća na temelju horizontalne i vertikalne analizu bilance i računa dobiti i gubitka, te izračunom najznačajnijih financijskih pokazatelja analiziranih poduzeća u razdoblju od tri godine.

U prvom dijelu rada opisani su temeljni financijski izvještaji kao najvažniji pokazatelji uspješnosti i stabilnosti poduzeća. Potom je objašnjen značaj analize financijskih izvještaja, te je prikazana horizontalna i vertikalna analiza, kao i postupak utvrđivanja određenih pokazatelja.

Drugi dio obuhvaća postupak izrade horizontalne i vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o. i Grupa Pivac

Tijekom pisanja rada korištene su metode komparacije, kompilacije, te horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja.

Cilj rada je analizirati financijske izvještaje dva odabrana poduzeća koja se bave mesnom industrijom Ravlič d.o.o. i Grupa Pivac u razdoblju od 2020. do 2022. godine, izračunati financijske pokazatelje uspješnosti te komparirati i opisati dobivene rezultate.

2. MATERIJAL I METODE

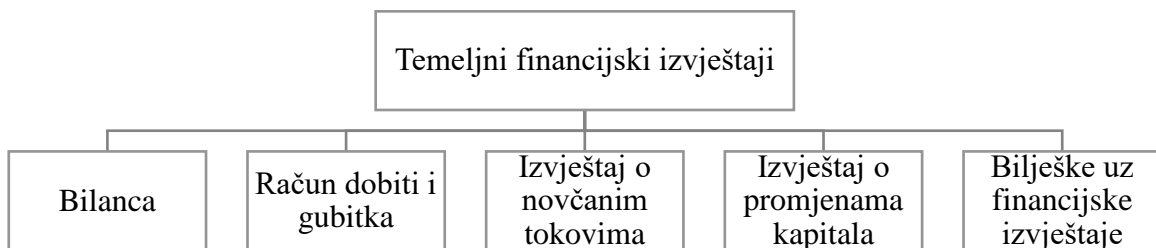
Pri pisanju rada korištena je znanstvena i stručna literatura, relevantni Internet izvori, te računovodstveni podaci poduzeća Mesna industrija Ravlić d.o.o. i Mesna industrija Grupa Pivac.

Tijekom pisanja rada korištene su standardne metode komparacije, kompilacije, te horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja.

3. REZULTATI I RASPRAVA

Financijski izvještaji moraju istinito i fer prikazivati financijsku situaciju, uspješnost poslovanja poduzeća te sposobnost poduzeća da ostvaruje pozitivan novčani tok (da stvara novac). Temelje se na računovodstvenom procesiranju prošlih poslovnih događaja, te su namijenjeni investitorima i ostalim eksternim korisnicima.

Prema Zakonu o računovodstvu (NN 78/15) u temeljne financijske izvještaje ubrajaju se: bilanca, izvještaj o računu dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tokovima te bilješke uz financijske izvještaje.

Slika 1. Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Žager i sur. 2008.

Kao jedan od najznačajnijih financijskih izvještaja smatra se bilanca koja pruža sustavan pregled imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Također pokazuje i financijsku situaciju poduzeća na određeni dan. Glavna karakteristika bilance je statičnost, a sastoji se od dva dijela: aktive u kojoj se nalazi popis imovine poduzeća, te pasive koja obuhvaća obveze i kapital.

Izvještaj o računu dobiti i gubitka ukazuje na uspješnost poslovanja, a temelji se na prikazu prihoda, rashoda i rezultata poslovanja u određenom razdoblju. Kada su prihodi veći od rashoda ostvarena je dobit, a ukoliko su prihodi manji od rashoda odnosno rashodi veći od prihoda onda je ostvaren gubitak. Dobit znači povećanje kapitala, a gubitak znači smanjenje kapitala.

Zakonom o računovodstvu propisana je obveza sastavljanja i objavljivanja računa dobiti i gubitka jedanput godišnje za sve poslovne subjekte bez obzira na njihovu veličinu.

Izvještaj o novčanom toku temelji se na financijskim (novčanim) kategorijama, a daje prikaz primitaka i izdataka novca i novčanih ekvivalenata tijekom određenog razdoblja. Elementi izvještaja o novčanom toku su: novčani primici, novčani izdaci i novčani tok. U izvještaju je kretanje novca podijeljeno na operativne aktivnosti, financijske i investicijske aktivnosti. Ukupni novčani tok mora biti jednak novcu na kraju razdoblja. Novac na kraju razdoblja iz izvještaja o novčanom toku mora biti jednak stanju na računu odnosno podatku iz bilance. Pruža uvid u likvidnost i solventnost koji su važni za opstanak i rast poduzeća (Žager i sur., 2008.).

Izvještaj o promjeni kapitala je jedan je od temeljnih financijskih izvještaja čija je svrha pokazati promjene kapitala ili glavnice, odnosno povećanje ili smanjenje neto imovine za razdoblje između dva datuma bilance.

Bilješke uz financijske izvještaje obuhvaćaju detaljniju razradu pojedinih stavaka iz prethodna četiri izvještaja. Pružaju se dodatna objašnjenja za iznose prezentirane u temeljnim financijskim izvještajima. Sadržaj bilješki određen je računovodstvenim standardima (MSFI/MRS I HSFI).

Analiza financijskih izvještaja nosi naziv financijska analiza jer se odnosi na kvantitativne, odnosno brojčane informacije i podatke temeljnih financijskih izvještaja. Za uspješno ili efikasno poslovanje poduzeća, od izuzetne je važnosti analiza financijskih izvještaja. Dobiveni rezultati i vrijednosti iz provedene financijske analize pomažu vlasniku poduzeća u sagledavanju kojim je dijelovima poslovanja potrebno posvetiti više vremena kako bi se unaprijedila djelatnost poduzeća.

Prvi korak financijske analize je računovodstvena analiza gdje se nastoje pronaći sva odstupanja koja bi mogla utjecati na kvalitetu izrade analize financijskih izvještaja. Cilj računovodstvene analize je anulirati rizik kako bi financijski izvještaji mogli zajedno funkcionirati. Financijska analiza je koncipirana putem tri temeljne vrste analize

- Analiza profitabilnosti
- Analiza rizika
- Analiza izvora financiranja

Posljednji korak financijske analize predstavlja analiza scenarija prilikom čega se želi predvidjeti svi mogući ishodi daljnjeg poslovanja poduzeća (Žager i sur. 2007.).

Zadatak financijske analize je ustanoviti sve prednosti i nedostatke u odvijanju poslovne djelatnosti poduzeća da bi se saznalo u kojim stvarima poduzeće dobro funkcionira, a što je

potrebno u poduzeću poboljšati kako bi poslovanje uspješnije teklo te kako bi postalo uspješnije i konkurentnije na tržištu.

Analiza financijskih izvještaja uz prednosti, ima i određene nedostatke koji se očituju u ograničenosti upotrebe financijske analize za daljnje upravljanje poduzećem. Informacije i podaci dobiveni analizom financijskih izvještaja nisu sveobuhvatni.

Financijska analiza je važna nekolicini korisnika, kao što su: vlasnici, investitori, menadžeri, revizori, analitičari i ostali korisnici koji imaju poneko zanimanje za određeno poduzeće ili žele saznati kako odabrano poduzeće posluje (Jurić i sur., 2007.).

3.1. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja

Kada je riječ o analizi financijskih izvještaja, temeljni postupci su analiza financijskih izvještaja putem vertikalne i horizontalne analize. Kada se govori o komparativnom financijskom izvještaju, tada se koristi postupak horizontalne analize, a kada se govori o strukturnom financijskom izvještaju, tada se upotrebljava postupak vertikalne analize .

Kod komparativnih financijskih izvještaja kod kojih se koristi horizontalna analiza, kompariraju se pojedine stavke i pozicije u financijskom izvještaju. Preporučuje se kako bi se točnije odredilo kretanje pozicija u financijskom izvještaju, da se za analizu uzme duži vremenski period jer će se time dobiti točniji i bolji uvid. Također kod ove vrste analize financijskih izvještaja upotrebljavaju se tablice koje su utemeljene na takozvanom baznom indeksu. Predmet horizontalne analize jesu izvještaji bilance i računa dobiti i gubitka.

Kod strukturnih financijskih izvještaja se upotrebljava postupak vertikalne analize financijskih izvještaja. Također, za vertikalnu analizu izvještaja može se reći kako se uspoređuju podaci tijekom jedne promatrane godine. Prilikom izrade vertikalne analize bilance, struktura pojedinih pozicija aktive ili pasive dobije se tako da se aktiva i pasiva uskladi sa 100% te se na temelju tog ostale stavke aktive i pasive izračunavaju da se svaka od tih stavki stavi u omjer s aktivom ili pasivom.

Kada se želi napraviti vertikalna analiza računa dobiti i gubitka, tada se ukupni prihodi usklade sa 100%, a sve ostale stavke računa dobiti i gubitka se izračunavaju u odnosu na ukupne prihode, odnosno da se u omjer stavi svaka od stavki računa dobiti i gubitka s ukupnim prihodima.

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o.

AKTIVA	2020	2021	2022	% promjene	
				2021/2020	2022/2020
Dugotrajna imovina	6.187.911,01	9.387.513,83	13.395.579,14	151,71	216,48
Kratkotrajna imovina	8.375.464,06	8.868.426,99	10.270.068,35	105,89	122,62
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	113.651,72	113.953,99	131.702,70	100,27	115,88
Ukupno aktiva	14.677.026,79	18.369.894,81	23.797.350,19	125,16	162,14
PASIVA	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2020
Upisani kapital	2.376.657,82	2.382.978,72	2.378.392,73	100,27	100,07
Kapitalne rezerve	2.254.641,91	2.260.638,30	2.256.287,74	100,27	100,07
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1.089.512,47	1.428.083,91	1.439.881,35	131,08	132,16
Dugoročne obveze	2.595.923,61	3.554.251,33	6.123.162,25	136,92	235,88
Kratkoročne obveze	5.714.340,72	7.022.892,15	9.782.986,13	122,90	171,20
Ukupno pasiva	14.031.076,53	16.648.844,41	21.980.710,2	118,66	156,66

Na temelju horizontalne analize bilance poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o. može se zaključiti slijedeće:

- Dugotrajna imovina se u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu povećala za 15%.
- Kratkotrajna imovina se u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu povećala za 11%.
- Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi su se u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu povećali za 10%.
- Ukupna aktiva se u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu povećala za 12%
- Kapitalne rezerve su se u 2021. godini u odnosu na 2020.godinu povećale za 10,03%
- Dugoročne obveze su se u 2021.godini u odnosu na 2020.godinu povećale za 13,69%
- Kratkoročne obveze su se u 2021.godini u odnosu na 2020.godinu povećale za 12,29%

Važno je uočiti trend povećanja dugotrajne i kratkotrajne imovine u analiziranom razdoblju.

Tablica 2. Vertikalna analiza bilance poduzeća Mesna industrija Ravlić d.o.o.

AKTIVA	2020	2021	2022	Udjel u %		
				2020	2021	2022
Dugotrajna imovina	6.187.911,01	9.387.513,83	13.395.579,14	42,16	51,10	56,29
Kratkotrajna imovina	8.375.464,06	8.868.426,99	10.270.068,35	57,07	48,28	43,16
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	113.651,72	113.953,99	131.702,70	0,77	0,62	0,55
Ukupno aktiva	14.677.026,79	18.369.894,81	23.797.350,19	100,00	100,00	100,00
PASIVA	2020	2021	2022	Udjel u %		
				2020	2021	2022
Upisani kapital	2.376.657,82	2.382.978,72	2.378.392,73	16,94	14,31	10,82
Kapitalne rezerve	2.254.641,91	2.260.638,30	2.256.287,74	16,07	13,58	10,26
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1.089.512,47	1.428.083,91	1.439.881,35	7,76	8,58	6,55
Dugoročne obveze	2.595.923,61	3.554.251,33	6.123.162,25	18,50	21,35	27,86
Kratkoročne obveze	5.714.340,72	7.022.892,15	9.782.986,13	40,73	42,18	44,51
Ukupno Pasiva	14.031.076,53	16.648.844,41	21.980.710,2	100,00	100,00	100,00

Vertikalna analiza pokazuje koliki je udio pojedinih bilančnih stavki u aktivi, odnosno pasivi za svako od promatranih razdoblja. Također pruža informacije o kvaliteti imovine kao i o odnosima u računu dobiti i gubitka, odnosno o kretanju odnosa među pozicijama tijekom analiziranog vremena.

Dugotrajna imovina bi se trebala financirati iz kapitala ili dugoročnih obveza, a kratkotrajna bi se trebala financirati iz kratkoročnih obveza.

Tablica 3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o.

Elementi	2020	2021	2022	Udjel u %	
				2021/2020	2022/2020
PRIHODI					
Poslovni prihodi	36.118.018,97	35.256.740,29	35.109.923,55	-97,62	-97,21%
Financijski prihodi	45.220,95	45.441,22	29.847,90	100,49	-66,00%
Izvanredni prihodi	0	0	0	0,00%	0,00%
Prihodi ukupno	36.163.239,92	35.302.181,51	35.139.771,45	-97,62%	-97,17%
RASHODI					
Poslovni rashodi	35.642.624,80	35.145.533,51	35.552.985,60	-98,61%	-99,75%
Financijski rashodi	185.831,56	142.074,34	175.685,85	-76,45%	-94,54%
Izvanredni rashodi	0	0	0	0,00	0,00
Ukupno rashodi	35.828.456,36	35.287.607,85	35.728.671,45	-98,49%	-99,72%

Iz horizontalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o. može se zaključiti slijedeće:

Ukupni prihodi su u 2020 i 2021.godini bili veći od ukupnih rashoda, dok su u 2022. godini ukupni rashodi bili veći od ukupnih prihoda. Ukupni prihodi su u 2020.godini iznosili 36.163.239,92 kn. Ukupni prihodi su u 2021.godini iznosili 35.302.181,51 kn. Ukupni rashodi su u 2020.godini iznosili 35.828.456,38. Ukupni rashodi su u 2021.godini iznosili 35.287.607,85. Ukupni rashodi su u 2022. godini iznosili 35.728.671,45 za razliku od ukupnih prihoda koji su u toj godini bili 35.139.771,45 kn.

Tablica 4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o.

Elementi	2020	2021	2022	Udjel u %		
				2020.	2021.	2022.
PRIHODI						
Poslovni prihodi	36.118.018,97	35.256.740,29	35.109.923,55	99,87	99,87	99,92
Financijski prihodi	45.220,95	45.441,22	29.847,90	0,13	0,13	0,08
Izvanredni prihodi	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Prihodi ukupno	36.163.239,92	35.302.181,51	35.139.771,45	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Poslovni rashodi	35.642.624,80	35.145.533,51	35.552.985,60	99,48	99,60	99,51
Financijski rashodi	185.831,56	142.074,34	175.685,85	0,52	0,40	0,49
Izvanredni rashodi	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Rashodi ukupno	35.828.456,36	35.287.607,85	35.728.671,45	100,00	100,00	100,00

Iz vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o. može se zaključiti slijedeće:

- U 2020. godini, udjel poslovnih prihoda u ukupnim prihodima iznosio je 99,87%, u 2021.godini taj udjel je bio 99,87%, a u 2022. godini 99,92%.
- Financijski prihodi nisu imali značajan udio u analiziranom razdoblju, te se on kretao od 0,08-0,13%.
- Izvanrednih prihoda nije bilo ni u jednoj analiziranoj godini.
- U 2020.godini, udjel poslovnih rashoda u ukupnim rashodima iznosio je 99,48%, u 2021.godini taj udjel je bio 99,60%, a u 2022.godini 99,51%.
- U 2020.godini udjel financijskih rashoda u ukupnim rashodima iznosio je 0,52%, u 2021.godini taj udjel je bio 0,40%, a u 2022.godini 0,49%.
- Izvanrednih prihoda i izvanrednih rashoda nije bilo ni u jednoj godini.

Tablica 5. Horizontalna analiza bilance poduzeća Grupa Pivac

Elementi	2020	2021	2022	Udjel u %	
				2021/2020	2022/2020
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	143.023.606,37	171.526.278,32	188.966.232,13	119,93	132,12%
Kratkotrajna imovina	23.465.133,02	33.134.063,56	46.059.324,57	141,21%	196,29%
Ukupno aktiva	166.488.739,39	204.660.341,88	235.025.556,70	122,93%	141,17%
PASIVA					
Upisani kapital	34.423.363,00	34.491.742,02	34.425.363,33	100,20%	100,00%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	45.397.131,00	54.271.686,70	61.848.119,98	119,55%	136,24%
Dugoročne obveze	41.497.203,00	57.677.736,30	66.080.281,90	138,99%	159,24%
Kratkoročne obveze	36.253.386,00	46.981.424,60	56.814.638,79	129,59%	156,72%
Ukupno pasiva	166.610.272,00	204.660.341,76	235.025.556,57	122,84%	141,06%

Iz horizontalne analize bilance poduzeća Grupa Pivac može se zaključiti slijedeće:

- U razdoblju 2021/2020 dugotrajna imovina se povećala za 11,99%.
- U razdoblju 2022/2020 dugotrajna imovina se povećala za 13,21%.
- Kratkotrajna imovina se u razdoblju 2021/2020 povećala za 14,12%, a u razdoblju 2022/2020 za 19,63%.
- Dugoročne obveze su se u razdoblju 2021/2020 povećale za 13,90%, a u razdoblju 2022/2020 za 15,92%.
- Kratkoročne obveze su se u razdoblju 2021/2020 povećale za 12,96%, a u razdoblju 2022/2020 za 15,67%.

Tablica 6. Vertikalna analiza bilance poduzeća Grupa Pivac

Elementi	2020	2021	2022	Udjel u %		
				2020	2021	2022
AKTIVA						
Dugotrajna imovina	143.128.010,00	171.526.278,32	188.966.232,13	85,91	83,81	80,40
Kratkotrajna imovina	23.482.262,00	33.134.063,56	46.059.324,57	14,09	16,19	19,60
Ukupno aktiva	166.610.272,00	204.660.341,88	235.025.556,7	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
Upisani kapital	--	34.491.742,02	34.425.363,33	--		
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	45.397.131,00	54.271.686,70	61.848.119,98	36,66	27,95	28,18
Dugoročne obveze	41.497.203,00	57.677.736,30	66.080.281,90	33,51	29,71	30,11
Kratkoročne obveze	36.253.386,00	46.981.424,60	56.814.638,79	29,28	24,20	25,89
Rezerviranja	675.621,00	728.882,85	316.443,16	0,55	0,38	0,14
Ukupno pasiva	123.823.341,00	194.151.472,47	219.484.847,16	100,00	100,00	100,00

Tablica 7. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Grupa Pivac

Elementi	2020	2021	2022	Udjel u %	
				2021/2020	2022/2020
PRIHODI					
Poslovni prihodi	206.524.981,30	225.975.630,05	289.059.117,26	109,42	139,96%
Financijski prihodi	361.566,00	1.315.298,67	1.604.891,90	363,78%	443,87%
Prihodi ukupno	206.886.547,3	227.290.928,73	290.664.009,16	109,86%	140,49%
RASHODI					
Poslovni rashodi	195.580.882,49	217.537.824,87	278.532.176,52	111,23%	142,41%
Financijski rashodi	1.075.225,00	891.721,41	567.841,53	82,93%	52,81%
Rashodi ukupno	195.581.957,715	218.429.546,28	279.100.018,05	111,68%	142,70%

Iz horizontalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Grupa Pivac može se zaključiti sljedeće:

- Poslovni prihodi su se u razdoblju 2021/2020 povećali za 10,94%, a u razdoblju 2022/2020 za 14%.

- Financijski prihodi su se u razdoblju 2021/2020 povećali za 36,38%, a u razdoblju 2022/2020 za 44,39%.
- Ukupni prihodi su se u razdoblju 2021/2020 povećali za 11%, a u razdoblju 2022/2020 za 14%.
- Poslovni rashodi su se u razdoblju 2021/2020 povećali za 11%, a u razdoblju 2022/2020 za 14%.
- Ukupni rashodi su se u razdoblju 2021/2020 povećali za 11%, a u razdoblju 2022/2020 za 14%.

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Grupa Pivac

Elementi	2020.	2021.	2022.	Udjel u %		
				2020.	2021.	2022.
PRIHODI						
Poslovni prihodi	206.524.981,30	225.975.630,05	289.059.117,26	99,83	99,42	99,45
Financijski prihodi	361.566,00	1.315.298,67	1.604.891,90	0,17	0,58	0,55
Prihodi ukupno	206.886.547,3	227.290.928,73	290.664.009,16	100,00	100,00	100,00
RASHODI						
Poslovni rashodi	195.580.882,49	217.537.824,87	278.532.176,52	99,42	99,59	99,80
Financijski rashodi	1.075.225,00	891.721,41	567.841,53	0,55	0,41	0,20
Rashodi ukupno	195.581.957,715	218.429.546,28	279.100.018,05	100,00	100,00	100,00

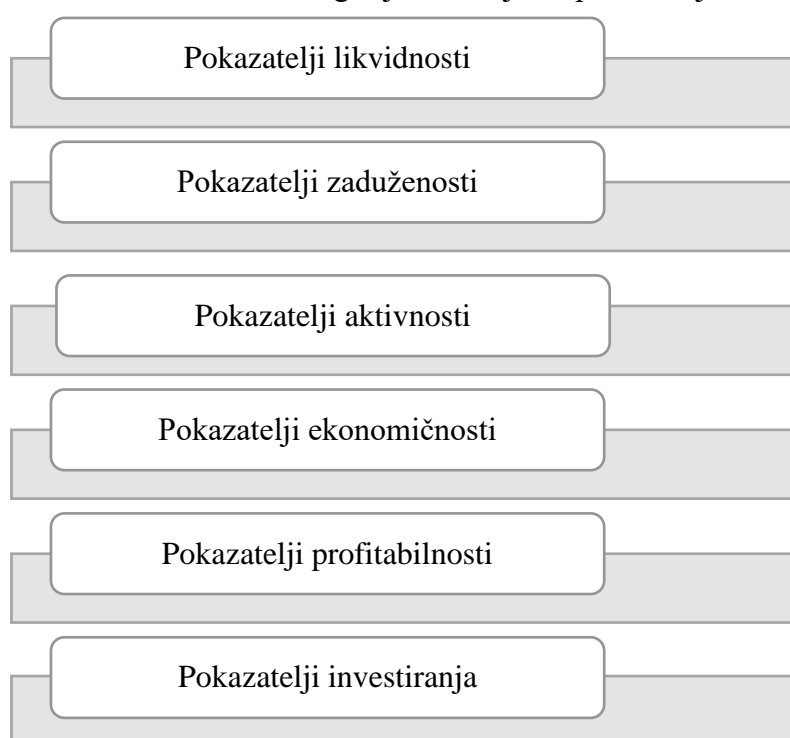
- Iz vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Grupa Pivac se može zaključiti sljedeće:
- U 2020. godini udjel poslovnih prihoda u ukupnim prihodima je iznosio 99,83%, a u 2021. godini taj udjel je bio 99,42%, a u 2022. godini 99,45%.
- U 2020. godini udjel financijskih prihoda u ukupnim prihodima je iznosio 0,17%, a u 2021. godini taj udjel je bio 0,58%, a u 2022. godini 0,55%.
- Izvanrednih prihoda nije bilo ni u jednoj godini.

3.2. Analiza financijskih pokazatelja sigurnosti i uspješnosti

Uz vertikalnu i horizontalnu analizu financijskih izvještaja, upotrebljava se i financijska analiza putem financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji se definiraju kao racionalni brojevi koji podrazumijevaju stavljanje jedne ekonomske veličine u odnos s drugom ekonomskom veličinom.

S obzirom na različitost ciljeva i zahtjeva interesnih skupina poduzeća, razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja prikazanih slikom 2.

Slika 2. Kategorije financijskih pokazatelja

Izvor: autor prema Ranogajec, 2009.

Osim navedene podjele pokazatelja, financijske pokazatelje je još moguće podijeliti i na slijedeće dvije skupine:

- Financijski pokazatelji koji se odnose na poslovanje poduzeća unutar jednog obračunskog razdoblja (na primjer tijekom jedne godine) i osnova za izračunavanje je račun dobiti i gubitka.
- Financijski pokazatelji koji se vezuju za točan vremenski trenutak koji je istovjetan trenutku sastavljanja bilance te ukazuje na financijski položaj poduzeća u točno određenom trenutku.

Za pokazatelje likvidnosti i pokazatelje zaduženosti može se reći da su to financijski pokazatelji koji definiraju financijski status poduzeća. S druge strane, za pokazatelje efikasnosti, pokazatelje profitabilnosti i pokazatelje investiranja se može napomenuti da su financijski pokazatelji efikasnosti poslovanja. Pokazatelji aktivnosti su jedini financijski pokazatelji koji pripadaju skupini financijskih pokazatelja sigurnosti, ali i skupini financijskih pokazatelja uspješnosti poslovanja poduzeća (Vidučić i sur., 2015.).

3.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Jedni su od pokazatelja sigurnosti poslovanja poduzeća. Likvidnost se definira kao sposobnost gospodarskog subjekta da podmiri sve dospjele financijske obveze (Ranogajec, 2009). Ako se prilikom analize financijskih izvještaja ustanovi da poduzeće nije likvidno, to je znak za uzbunu jer nelikvidnost poduzeća ukazuje na postojanje problema s podmirenjem obveza te komplikacije koje otežavaju poslovanje. U skupinu pokazatelja likvidnosti najčešće se ubrajaju slijedeći pokazatelji:

- Koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze
- Koeficijent financijske stabilnosti = dugotrajna imovina/kapital + dugoročne obveze

Tablica 9. Koeficijent tekuće likvidnosti Mesna industrija Ravlić d.o.o.

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	8.375.464,06	5.714.340,72	1,47
2021.	8.868.426,99	7.022.892,15	1,26
2022.	10.270.068,35	9.782.986,13	1,05

Tablica 10. Koeficijent tekuće likvidnosti Grupa Pivac

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	23.482.262,00	36.253.386,00	0,65
2021.	33.134.063,56	46.981.424,60	0,71
2022.	46.059.324,57	56.814.638,79	0,81

Obično se ističe kako koeficijent tekuće likvidnosti ne bi smio biti manji od dva dok suprotno tome, koeficijent financijske stabilnosti uvijek treba biti manji od jedan. Stoga se može zaključiti kako oba poduzeća imaju probleme s tekućom likvidnosti (tablica 9 i tablica 10) dok je po pitanju financijske stabilnosti poduzeće Ravlić d.o.o. ima veće vrijednosti što govori o nestabilnosti dok je poduzeće Pivac u boljoj situaciji (tablica 11 i tablica 12) odnosno stabilnije je.

Tablica 11. Koeficijent financijske stabilnosti Mesna industrija Ravlić d.o.o.

Godina	Vrijednosti			Koeficijent
2020.	2.376.657,82	2.595.923,61	4.972.581,43	1,24
2021.	2.382.978,72	3.554.251,33	5.937.230,05	1,58
2022.	2.378.392,73	6.123.162,25	8.501.554,98	1,58

Tablica 12. Koeficijent financijske stabilnosti Grupa Pivac

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	34.423.363	41.497.203	0,83
2021.	34.491.742,02	57.677.736,30	0,60
2022.	34.425.363,33	66.080.281,90	0,52

3.2.2. Pokazatelj zaduženosti

Prema Žager i sur (2017.) pokazatelji zaduženosti su statički, ali i dinamički pokazatelji pošto se za njihov izračun koriste informacije i podaci iz bilance te iz računa dobiti i gubitka. Pokazatelji zaduženosti otkrivaju informacije o tome koliki postotak vlastitih sredstava te koliki postotak tuđih sredstava koristi poduzeće u financiranju svog poslovanja. Pripadaju u skupinu pokazatelja sigurnosti. Pokazatelji zaduženosti su slijedeći:

- Koeficijent zaduženosti= ukupne obveze/ukupna imovina
- Koeficijent vlastitog financiranja= glavnica/ukupna imovina

Tablica 13. Koeficijent zaduženosti Mesna industrija Ravlić d.o.o.

Godina	Vrijednosti	Koeficijent
---------------	--------------------	--------------------

2020.	8.310.264,33	14.563.375,07	0,57
2021.	10.577.143,48	18.255.940,82	0,58
2022.	15.906.148,38	23.665.647,49	0,67

Tablica 14. Koeficijent zaduženosti Grupa Pivac

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	77.750.589	166.610.272	0,47
2021.	104.659.160,9	204.660.341,88	0,51
2022.	122.894.920,69	235.025.556,7	0,52

Tablica 15. Koeficijent vlastitog financiranja Mesna industrija Ravlič d.o.o.

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	2.376.657,82	14.563.375,07	0,16
2021.	2.382.978,72	18.255.940,82	0,13
2022.	2.378.392,73	23.665.647,49	0,10

Tablica 16. Koeficijent vlastitog financiranja Grupa Pivac

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	34.423.363	166.610.272	0,21
2021.	34.491.742,02	204.660.341,88	0,17
2022.	34.425.363,33	235.025.556,7	0,15

3.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Skupina financijskih pokazatelja koji ukazuju na sposobnost poduzeća da učinkovito pretvore svoje resurse u novčani oblik se odnosi na pokazatelje aktivnosti. Poželjno je da su vrijednosti koeficijenata obrtaja što veće, a vrijednosti dana vezivanja ili trajanje naplate što manje. Ukoliko su vrijednosti koeficijenata manje tada je poduzeću potrebno više vremena za naplatu potraživanja odnosno pretvaranja u novčani oblik. Najučestaliji pokazatelji aktivnosti su slijedeći:

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine = ukupni prihod/ukupna imovina

Tablica 17. Koeficijent obrtaja ukupne imovine poduzeća Mesna industrija Ravlič d.o.o.

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	36.163.239,92	14.677.026,79	2,46
2021.	35.302.181,51	18.369.894,81	1,92
2022.	35.139.771,45	23.797.350,19	1,48

Tablica 18. Koeficijent obrtaja ukupne imovine poduzeća Grupe Pivac

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	206.886.547,3	123.823.341	1,67
2021.	227.290.928,73	194.151.472,47	1,17
2022.	290.664.009,16	219.484.847,16	1,32

3.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti su pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća. Izračunavaju se isključivo na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. U skupinu pokazatelja ekonomičnosti ubrajaju se slijedeći pokazatelji:

- Ekonomičnost poslovanja = ukupni prihodi/ukupni rashodi

Tablica 19. Ekonomičnost poslovanja Mesna industrija Ravlič d.o.o.

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	36.163.239,92	35.828.456,36	1,00
2021.	35.302.181,51	35.287.607,85	1,00
2022.	35.139.771,45	35.728.671,45	0,98

Tablica 20. Ekonomičnost poslovanja Grupa Pivac

Godina	Vrijednosti		Koeficijent
2020.	361.566,00	1.075.225,00	0,33
2021.	1.315.298,67	891.721,41	1,48
2022.	1.604.891,90	567.841,53	2,83

3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Skupina pokazatelja analize financijskih izvještaja koji upućuju na uspješnost poslovanja poduzeća te mjere profitabilnost poslovanja su pokazatelji profitabilnosti koji za izračun koriste podatke iz dva izvještaja: bilance i računa dobiti i gubitka (Tintor, 2020).

Na temelju načinjene analize financijskih izvještaja može se zaključiti kako poduzeće Mesna industrija Ravlič d.o.o. ima bolje pokazatelje likvidnosti u odnosu na poduzeće Grupa Pivac. Mesna industrija Ravlič d.o.o. ima bolji koeficijent zaduženosti, ali Grupa Pivac ima veći koeficijent vlastitog financiranja. Bolje pokazatelje aktivnosti ima Mesna industrija Ravlič d.o.o., odnosno više puta obrne ukupnu imovinu od Grupe Pivac. Grupa Pivac ima bolje pokazatelje ekonomičnosti u odnosu na Mesnu industriju Ravlič d.o.o., uz iznimku za 2020. godinu kada bolji koeficijent ekonomičnosti ima Mesna industrija Ravlič.

4. ZAKLJUČAK

Kako bi poduzeće osiguralo opstanak na tržištu mora se neprestano prilagođavati raznim promjenama, a taj proces prilagođavanja promjenama na tržištu treba biti kontroliran i usmjeravan. Financijski izvještaji moraju istinito i fer prikazivati financijsku situaciju, uspješnost poslovanja poduzeća te sposobnost poduzeća da ostvaruje pozitivan novčani tok odnosno da stvara novac.

U temeljne financijske izvještaje ubrajaju se: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tokovima te bilješke uz financijske izvještaje.

Analiza financijskih izvještaja nosi naziv financijska analiza jer se odnosi na kvantitativne, odnosno brojčane informacije i podatke temeljnih financijskih izvještaja. Financijska analiza je koncipirana putem tri temeljne vrste analize: analiza profitabilnosti, analiza rizika i analiza izvora financiranja.

Financijska analiza obuhvaća analizu bilance i računa dobiti i gubitka. Ta analiza će nam osigurati financijske informacije za donošenje odluka, ali te informacije nisu sveobuhvatne za cjelovitu analizu poslovanja poduzeća.

Analiza putem pokazatelja jedna je od najčešće korištenih analiza financijskih izvještaja. Pokazuje povezanost između računa u financijskim izvještajima te omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja poduzeća.

Na temelju načinjene analize financijskih izvještaja može se zaključiti kako bolje pokazatelje likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti ima Mesna industrija Ravlić d.o.o., dok Grupa Pivac ima ekonomičnije poslovanje.

5. POPIS LITERATURE

1. Belak, V., Vudrić, N. (2012): Osnove suvremenog računovodstva, Belak Excellens, Zagreb.
2. Grcić, P. (2019): Komparativna analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Kraš d.d. i Koestlin d.d., Veleučilište u Šibeniku, Šibenik
3. Gulin, D., Spajić, F., Spremić, I., Tadijančević, S, Vašiček, V, Žager, L. (2003): Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika i Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb
4. Jurić, Đ. (2007): Sastavljanje bilance za male poduzetnike, RRif, Zagreb.
5. Ranogajec, Lj. (2009): Računovodstvo u poljoprivredi. Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek
6. Tintor, Ž. (2020): Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih upravljačkih odluka, Retra d.o.o., Zagreb
7. Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment, RRiF, Zagreb.
8. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb
9. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007): Osnove računovodstva – računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
10. Zakon o računovodstvu, NN 78/15, <https://narodne-novine.nn.hr> (15.05.2024.)